Ilmasto-ohjelman visio ja tavoitteet

Vievätkö ilmasto-ohjelman visio ja päätavoitteet Rovaniemeä haluttuun suuntaan? Miten täsmentäisit tai muokkaisit ilmasto-ohjelman tavoitteita?

- Nykyisessä luonnoksessa "energia- ja luontokasvatus" näyttäytyy pääasiassa elinvoiman, osaamisen ja työllisyyden teemassa. Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen tehtävä ja toimenpiteet yksiköissä pitäisi näkyä tässä ohjelmassa paremmin lasten ja nuorten tulevaisuusosaamisen rakentamisena. Muutoinkin koulutuksen ja kasvatuksen sekä osaamisen lisäämisen roolia tulisi korostaa ilmastomuutokseen varautumisessa.
- Ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen tulisi muodostaa tavoitteellinen jatkumo varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja lukiokoulutukseen. Myös lukiokoulutus tulee sisällyttää vuoden 2030 kasvatusta koskevaan päätavoitteeseen. Tavoitteissa on tärkeää huomioida tiedon lisäksi kriittisen ajattelun, yhteistyön ja vaikuttamisen taidot sekä lasten ja nuorten luottamus omiin mahdollisuuksiinsa rakentaa kestävää tulevaisuutta.

Päästöjen vähentäminen

Ovatko ohjelmassa esitetyt päästöjen vähentämisen tavoitteet tarkoituksenmukaisia? Ovatko tavoitteet realistisia? Ovatko ne riittävän kunnianhimoisia? Miten muotoilisit toisin?

- Päästövähennystavoite on erittäin kunnianhimoinen ja toteutuakseen vaatisi myös lainsäädännöllisiä muutoksia sekä yksityisen sektorin tuottavuuden parantamista sekä tuotantorakenteen muutoksia. Hiilinielujen lisääminen vaatii muutoksia maa- ja metsätalouden tuotannossa ja toiminnan rakenteissa.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Ovatko ohjelmassa esitetyt ilmastonmuutokseen sopeutumisen tavoitteet tarkoituksenmukaisia? Ovatko tavoitteet realistisia? Ovatko ne riittävän kunnianhimoisia? Miten muotoilisit toisin?

- Merkittävään ilmastomuutoksen ja sen aiheuttamiin ilmiöihin sopeutuminen vaatii ilmasto-ohjelmassa lueteltua toimenpiteitä. Toimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia.
- Sopeutumistoimenpiteissä tulee huomioida myös päiväkotien, koulujen ja lukioiden toimintaympäristöt. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi pihojen riittävää varjostusta, sisätilojen lämpöolosuhteiden hallintaa sekä liukkauteen ja rankkasateisiin varautumista. Lisäksi tulee varmistaa kasvatuksen ja opetuksen

Sisäinen - Ei sisällä henkilötietoja

turvallinen jatkuminen häiriötilanteissa. Toimenpiteet ja vastuut tulee suunnitella sivistyspalvelujen, tilapalvelujen ja kunnossapidon yhteistyönä.

Oikeudenmukaisuus, osallisuus ja vaikutukset arkeen

Otetaanko ohjelmassa huomioon sinun arkesi, toimialasi tai elinkeinosi kannalta tärkeitä asioita? Ovatko tavoitteet sellaisia, joiden edistämisen voit huomata arjessasi tai elinympäristössäsi?

- Sivistyspalvelujen ja erityisesti varhaiskasvatuksen näkökulmasta yhteys omaan arkeen jää ohjelmassa hieman ohuemmaksi kuin esimerkiksi teknisen toimialan kohdalla. Luonnos sisältää paljon asioita, jotka näkyvät lasten, perheiden ja henkilöstön arjessa, mutta tätä yhteyttä voisi tehdä selvästi näkyvämmäksi.

Nyt konkretia painottuu energiaan, liikenteeseen, rakentamiseen, metsiin ja maankäyttöön. Kasvatus ja koulutus näkyvät, mutta pääasiassa ilmasto- ja luontokasvatuksen kautta. Sivistyksen näkökulmasta olisi hyvä nostaa rinnalle vahvemmin kysymyksen: Miten ilmastotyö parantaa lasten, nuorten ja perheiden arkea? Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi tavoitteiden tasolla kestävää ja turvallista liikkumista, terveellisiä ja ilmastokestäviä oppimisympäristöjä, lähiluonnon saavutettavuutta sekä kestävän tulevaisuuden osaamista.

Lasten ja nuorten osallisuus tulee konkretisoida mahdollisuudeksi osallistua oman oppimisympäristön ja kaupungin ilmastoratkaisujen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Osallistumisen tulee olla mahdollista eri alueilla ja erilaisista lähtökohdista tuleville lapsille ja nuorille.

Ilmastokasvatuksessa vahvistetaan realistista toivoa ja yhteistä toimijuutta. Lasten ja nuorten huolille annetaan tilaa, mutta vastuu ilmastonmuutoksen ratkaisemisesta säilyy aikuisilla ja yhteiskunnan toimijoilla.

Välitavoitteet ja toimenpide-ehdotukset

Ovatko välitavoitteet ja toimenpide-ehdotukset vuoteen 2030 (liite 1) oikeansuuntaisia? Mitä muuttaisit?

- Toimeenpanossa tulee hyödyntää Rovaniemen perusopetuksen Arktista vihreää tiekarttaa ja kestävyyskalenteria. Niiden ajantasaisuus ja toteutuminen

kouluissa arvioidaan, ja toimivien käytäntöjen jatkuvuus varmistetaan. Varhaiskasvatukseen ja lukiokoulutukseen määritellään vastaavat ikä- ja koulutusasteelle sopivat tavoitteet.
- Kasvatustyön rinnalla tarvitaan yhteisiä käytännön ratkaisuja esimerkiksi ruokahävikin vähentämiseen, lajitteluun, materiaalien uudelleenkäyttöön ja turvalliseen koulumatkaliikkumiseen. Toimenpiteiden vastuut sovitaan sivistyspalvelujen, tila-, ruoka- ja muiden tukipalvelujen kesken, jotta yksiköillä on todelliset mahdollisuudet toimia tavoitteiden mukaisesti.

Toimeenpano ja seuranta

Onko kaupungin ilmastotyön toimeenpano ja seuranta kuvattu riittävän selkeästi ja konkreettisesti?

- Ilmastotyön seuranta olisi tarkoituksenmukaista kytkeä mahdollisimman vahvasti kaupungin normaaliin toiminnan ja talouden johtamiseen eikä rakentaa siitä erillistä raportointiprosessia. Silloin ilmasto-ohjelma ei jää hankkeen tai ympäristötoiminnon ohjelmaksi, vaan siitä tulee aidosti koko kaupunkikonsernin johtamisen väline.
- Sivistyspalvelujen toimeenpanossa tulee määritellä vastuut, henkilöstön osaamisen kehittäminen ja tarvittavat resurssit. Tavoitteet kytketään opetussuunnitelmien toteuttamiseen, yksiköiden vuosisuunnitteluun ja olemassa olevaan arviointiin. Seurannassa tarkastellaan päästöjen lisäksi sitä, miten ilmasto- ja kestävyyskasvatus toteutuu eri yksiköissä ja millaisia mahdollisuuksia lapsilla ja nuorilla on osallistua. Mittareiden tulee olla tarkoituksenmukaisia ja tiedonkeruun mahdollisimman kevyttä.

Muita huomioita ilmasto-ohjelman luonnoksesta?

Mitä muuta haluaisit sanoa ilmasto-ohjelman luonnoksesta?

- Ilmastomuutoksen mahdollista vaikutusta Rovaniemen elinkeinorakenteeseen tulisi myös tarkastella ilmasto-ohjelmassa. Ilmastomuutoksella voi olla sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia. Elinkeinorakenteen ja talouden rakanteiden muutoksia voi olla merkittäviä vaikutuksia Rovaniemen kykyyn ja mahdollisuuksiin toteuttaa ilmasto-ohjelman tavoitteita.

Sisäinen - Ei sisällä henkilötietoja

Sisäinen - Ei sisällä henkilötietoja